

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд представен за придобиване на образователната
и научна степен „Доктор”
към катедра „Футбол и тенис“ при НСА „Васил Левски“

от проф. Георги Владимиров Игнатов, доктор
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове”

ТЕМА: *„Експериментален модел за развиване на скоростните
възможности при 17 – 18- годишни футболисти”*

Автор на дисертационния труд: Явор Йорданов Вълчинов

Научен ръководител: доц. Емил Атанасов, доктор

В съвременния етап на развитие на футболната игра се наблюдава тенденция към изключително подобряване на скоростните възможности на футболистите. Те не се отнасят само до способността да се бяга бързо, а включва способности като ускорение, бързина, ловкост и пъргавина. Тези умения играят решаваща роля във всички аспекти на играта – от спечелването на притежанието на топката до отбелязването на гол.

Въпреки значението и, развитието на бързината често се пренебрегва в традиционните програми за футболно обучение, което води до липса на фокус върху специфичните тренировъчни занимания за подобряване на скоростите способности на състезателите. В този смисъл темата е актуална и важна за подготовката на младите футболисти. Всичко свързано с оптимизирането на тренировъчния процес при млади 17-18 годишни състезатели, заслужава одобрение и засилен изследователски интерес. Това е и гледната ми точка от която ще анализирам и ще дам своята оценка за идеите и резултатите в дисертационния труд на тема „Експериментален

модел за развиване на скоростните възможности при 17 – 18-годишни футболисти”.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 229 страници, от които 181 основен текст, съдържащ 24 таблици и 43 фигури, 18 страници използвана литература, както и 29 страници приложения. В структурно отношение трудът е построен правилно, като включва увод, три основни глави, изводи и препоръки оформени като четвърта глава и литература. Като структура, обем и последователност на изложението предложеният дисертационен труд отговаря на основните изисквания за такъв род разработки.

В увода на дисертационния труд, докторантът целенасочено мотивира необходимостта от провеждане на подобен експеримент и съответно избора на възрастова група, върху която да бъде реализирана експерименталната работа.

За подготовката на глава първа в обем от 70 страници са използвани 196 източника, от които 92 на кирилица и 104 на латиница. В тази част на труда Явор Вълчинов последователно ни запознава в детайли с особеностите на проявлението на двигателното качество бързина и теоретико-методичните постановки при развиването и. Направен е обстоен анализ на спецификата на проявлението на двигателното качество бързина във футбола. Много обстойно са разгледани подходите и методиките за развиване на бързината при футболисти.

Творчески са изследвани публикациите по темата. Проучването на състоянието на проблема е извършено компетентно и в необходимия научен стил. В края на първа глава, докторантът е разработил кратка, ясна и добре построена работна хипотеза, която формира концепцията на дисертационния труд.

Във втора глава „Цел, задачи, методика и организация на изследването”, в своята логична последователност в обем от 27 страници

са представени целта и произтичащите пет основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторанта.

Авторът е описал предмета, обекта и контингента на своето изследване, а приложените изследователски методи дават възможност за обективен анализ към постигането на целта и задачите на труда. Подробно е описана организацията на изследването, тестовите за спортно-педагогически контрол и използваните математико-статистически методи. В края на дисертационния труд, подробно са описани параметрите и структурата на приложения експериментален модел за подготовка на 17 – 18-годишни футболисти в педагогическия експеримент.

В структурно отношение, разработването на глава втора е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд.

Най-общо положителните моменти за написаното в тази глава се отнасят до ясно изградената методологическа постановка на изследването, подходящата и многостранна методика на изследване. Много добро впечатление прави последователността, в която е представена организацията и реализацията на експеримента и точно подбраните и описани подробно 18 теста за контрол и оценка на постигнатите резултати, както и прегледно представения модел за развиване на скоростните възможности на 17-18 годишни футболисти.

Трета глава „Анализ на резултатите“ е разработена на много добро научно ниво. В тази част от дисертацията, която е в обем от 75 страници се анализират резултатите от анкетното проучване с 53 български треньори, притежатели на лицензи, издадени от УЕФА. Извършен е анализ на антропометричните белези и показатели на телесния състав на включените в експерименталната работа подрастващи футболисти. Представен е вариационен и сравнителен анализ на резултатите от изследването с експерименталната група, съставена от 16 състезатели на Академия за

футболно развитие – гр. София и с контролната група, съставена от 13 състезатели на ПФК „Локомотив“ – гр. София. На базата на статистическата обработка е извършено акуратно тълкуване на обективните показатели от проведените тестирания. Съществен принос за практиката е проведения корелационен анализ на резултатите и онагледените зависимости между проведените спортнопедагогически тестирания, по конкретно извършените 14 теста на състезателите от експерименталната и контролната групи. Изчерпателната и компетентно извършена експертиза от автора му дават основания да определи насоките за тренировъчните въздействия върху футболистите на основата на установените зависимости между отделните физически и технико-тактически качества.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в тази част на дисертацията ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Обогатена е теорията за състоянието, съвременното развитие и проявлението на двигателното качество бързина при футболисти.
2. Създаден и апробиран е експериментален модел за развиване на скоростните възможности при 17-18 годишни футболисти.
3. Извършено е антропометрично изследване, даващо обективни данни за физическото развитие, телесните мазнини и соматотипа. Публикувани са соматокарти на състезатели по футбол във възрастта 16, 17 и 18 години.
4. Извършено е анкетно проучване с 53 български треньори, даващо важни насоки спрямо подобряването на скоростните възможности при 17-18 годишни футболисти.

В глава четвърта „Изводи и препоръки“, същите кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираната научна хипотеза.

Докторантът има две публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията.

В заключение ще отбележа, че Явор Вълчинов е уважаван хоноруван преподавател в НСА „Васил Левски“. Той е помощник-треньор на младежкия Национален отбор на България до 21 г. Практически наставник е и в Българската тренировъчна школа по футбол към Българския футболен съюз. С тези си позиции в момента допринася неимоверно много за развитието на футбола в Република България.

Личните ми положителни оценки за Явор Вълчинов като научен работник се допълват и от състезателната му дейност в редица футболни клубове, както и от тренировъчната му работа на най-високо ниво. Тези позиции позволяват на докторантът да разполага не само с подробна информация и цялостен поглед върху състоянието, както на професионалния футбол, а така също и на футбола сред подрастващите, вкл. планирането, управлението и контрола на спортната подготовка, а така също и възможност за пряко участие в организационно-управленските процеси. Всичко това е дало възможност на докторантът да направи изследвания с такъв задълбочен характер.

Рецензията дисертационен труд е разработен на много добро научно ниво, с нужната теоретична и приложна стойност в областта на футбола. Представеният дисертационен труд има завършен вид. Направеният задълбочен анализ за развиване на скоростните възможности на 17-18 годишни футболисти, проведеният експеримент и получените в него резултати, обогатяващи усъвършенстването процеса на подготовка на подрастващи футболисти и повишаването на професионалната компетентност на спортно-педагогическите кадри работещи в сферата на футбола, както и актуалността на избора за изследване проблем, ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури при НСА „Васил Левски“ да присъдят образователната и

научна степен „ДОКТОР“ на **Явор Йорданов Вълчинов** в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

27.12.2024 г.

Изготвил становището:

/проф. Георги Игнатов, доктор/

OPINION

on a dissertation presented for the acquisition of the educational
and scientific degree „PhD”

to the Department of Football and tennis at
„Vasil Levski“ National Sports Academy

by Prof. Georgi Vladimirov Ignatov, PhD
„St. Kliment Ohridski“ Sofia University, Sports Department,
„Sport Games and Mountain Sports“ Division

TOPIC: *Experimental model for developing speed capabilities in
17 – 18-year old football players*

Author of the dissertation work: Yavor Yordanov Valchinov

Dissertation Supervisor: Assoc. Prof. Emil Atanasov, Ph.D.

In the modern stage of development of the game of football, there is a trend towards a significant improvement in the speed capabilities of football players. This does not only refer to the ability to run fast, but also includes abilities such as acceleration, speed, agility and agility. These skills play a crucial role in all aspects of the game – from winning possession of the ball to scoring a goal.

Despite its importance, the development of speed is often overlooked in traditional football training programs, which leads to a lack of focus on specific training activities to improve the speed abilities of players. In this sense, the topic is relevant and important for the preparation of young football players. Everything related to the optimization of the training process in young 17-18 year old players deserves approval and increased research interest. This is also my point of view from which I will analyze and give my assessment of the ideas

and results in the dissertation on the topic „Experimental model for developing speed abilities in 17 – 18-year old football players“.

The dissertation is structured in a book with a volume of 229 pages, of which 181 are the main text, containing 24 tables and 43 figures, 18 pages of used literature, as well as 29 pages of appendices. Structurally, the work is built correctly, including an introduction, three main chapters, conclusions and recommendations in the form of a fourth chapter and literature. In terms of structure, volume and sequence of the presentation, the proposed dissertation meets the basic requirements for this type of work.

In the introduction to the dissertation, the doctoral student purposefully motivates the need to conduct such an experiment and, accordingly, the choice of the age group on which the experimental work will be carried out.

For the preparation of the first chapter in a volume of 70 pages, 196 sources were used, of which 92 in Cyrillic and 104 in Latin. In this part of the work, Yavor Valchinov consistently introduces us in detail to the peculiarities of the manifestation of the motor quality speed and the theoretical and methodological statements in its development. A thorough analysis of the specifics of the manifestation of the motor quality speed in football has been made. The approaches and methodologies for developing speed in football players have been examined in great detail.

The publications on the topic have been creatively researched. The study of the state of the problem has been carried out competently and in the necessary scientific style. At the end of the first chapter, the doctoral student has developed a short, clear and well-constructed working hypothesis, which forms the concept of the dissertation work.

In the second chapter „Purpose, tasks, methodology and organization of the research“, in its logical sequence in a volume of 27 pages, the purpose and the resulting five main tasks are presented, formulated clearly and precisely and giving a clear idea of the doctoral student's intentions.

The author has described the subject, object and contingent of his research, and the applied research methods allow for an objective analysis towards achieving the goal and objectives of the work. The organization of the research, the tests for sports-pedagogical control and the mathematical-statistical methods used are described in detail. At the end of the dissertation work, the parameters and structure of the applied experimental model for the preparation of 17 – 18-year old football players in the pedagogical experiment are described in detail.

In structural terms, the development of chapter two is scientifically sound and completely satisfactory, and its content contributes to the high value of the dissertation.

The generally positive aspects of what is written in this chapter relate to the clearly constructed methodological framework of the study, the appropriate and multifaceted research methodology. The sequence in which the organization and implementation of the experiment are presented and the precisely selected and described in detail 18 tests for control and evaluation of the achieved results, as well as the clearly presented model for developing the speed capabilities of 17-18 year old football players, make a very good impression.

The third chapter „Analysis of the results“ is developed at a very good scientific level. In this part of the dissertation, which is 75 pages long, the results of the questionnaire survey with 53 Bulgarian coaches, holders of licenses issued by UEFA, are analyzed. An analysis of the anthropometric characteristics and body composition indicators of the adolescent football players included in the experimental work was carried out. A variational and comparative analysis of the results of the study with the experimental group, consisting of 16 players of the Football Development Academy – Sofia and the control group, consisting of 13 players of PFC „Lokomotiv“ – Sofia, is presented. Based on the statistical processing, an accurate interpretation of the objective indicators of the conducted tests has been made. A significant contribution to the practice is the

correlation analysis of the results and the illustrated dependencies between the conducted sports-pedagogical tests, specifically the 14 tests performed on the athletes from the experimental and control groups. The exhaustive and competently performed expertise by the author gives him grounds to determine the guidelines for the training effects on football players based on the established dependencies between the individual physical and technical-tactical qualities.

From the extensive scientific research, the research and analyses carried out in this part of the dissertation allow me to point out the following main contributions to practice:

1. The theory of the state, modern development and manifestation of the motor quality of speed in football players has been enriched.
2. An experimental model for developing speed capabilities in 17-18 year old football players has been created and tested.
3. An anthropometric study has been carried out, providing objective data on physical development, body fat and somatotype. Somatomaps of football players aged 16, 17 and 18 have been published.
4. A survey has been carried out with 53 Bulgarian coaches, providing important guidelines for improving speed capabilities in 17-18 year old football players.

In chapter four „Conclusions and Recommendations“, they correspond and are based on the solution of the research tasks set and arise from the analysis made, providing an answer to the formulated scientific hypothesis.

The PhD student has two publications that fully reflect the scientific research on the topic. The abstract meets the requirements.

In conclusion, I would like to note that Yavor Valchinov is a respected part-time lecturer at the Vasil Levski National Football Academy. He is an assistant coach of the Bulgarian National Youth Team under 21. He is also a practical mentor at the Bulgarian Football Coaching School at the Bulgarian

Football Union. With these positions, he currently contributes immensely to the development of football in the Republic of Bulgaria.

My personal positive assessments of Yavor Valchinov as a researcher are complemented by his competitive activity in a number of football clubs, as well as his coaching work at the highest level. These positions allow the PhD student to have not only detailed information and a comprehensive view of the state of both professional football and youth football, including the planning, management and control of sports training, as well as the opportunity for direct participation in organizational and management processes. All this has given the doctoral student the opportunity to conduct research of such a profound nature.

The reviewed dissertation work is developed at a very good scientific level, with the necessary theoretical and applied value in the field of football. The presented dissertation work has a completed form. The in-depth analysis of the development of the speed capabilities of 17-18 year old football players, the conducted experiment and the results obtained therein, enriching the improvement of the training process of adolescent football players and increasing the professional competence of sports and pedagogical staff working in the field of football, as well as the relevance of the problem selected for research, give me reason with conviction to propose to the esteemed members of the scientific jury at the Vasil Levski National Sports Academy to award the educational and scientific degree „PhD“ to **Yavor Yordanov Valchinov** in the professional direction 7.6. Sport, Doctoral program „Theory and Methodology of Sports Science“.

27 December 2024

Prepared the opinion:

/Prof. Georgi Ignatov, PhD/